

Na osnovu člana IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Predstavničkog doma održanoj 18.oktobra 2000.godine i na sjednici Doma naroda održanoj 23.oktobra 2000.godine, usvojila je

ZAKON

O SLOBODI PRISTUPA INFORMACIJAMA U BOSNI I HERCEGOVINI

ODJELJAK I UVODNE ODREDBE

Član 1. Cilj

1. Cilj ovog zakona je:

a) ustanoviti da informacije pod kontrolom javnog organa predstavljaju javno dobro od vrijednosti i da javni pristup ovim informacijama promovira veću transparentnost i odgovornost tih javnih organa, te da su ove informacije neophodne za demokratski proces;

b) ustanoviti da svako lice ima pravo pristupa ovim informacijama u najvećoj mogućoj mjeri u skladu sa javnim interesom, te da javni organi imaju odgovarajuću obavezu da objave informacije; i

c) omogućiti svakom fizičkom licu da zatraži izmjenu, i daje komentar na svoje lične informacije pod kontrolom javnog organa.

Član 2. Tumačenje

Ovaj zakon se tumači s ciljem da olakša i promovira u najvećoj mjeri i bez odlaganja objavljivanje informacija pod kontrolom javnog organa po najnižoj prihvatljivoj cijeni.

Član 3. Definicije

U smislu ovog zakona,

1. "informacija" je svaki materijal kojim se prenose činjenice, mišljenja, podaci ili bilo koji drugi sadržaj, uključujući svaku kopiju ili njen dio, bez obzira na oblik ili karakteristike, kao i na to kada je sačinjena i kako je klasificirana.

2. "javni organ" je svaki organ u Bosni i Hercegovini kako slijedi:

a) izvršni organ;

- b) zakonodavni organ;
- c) sudski organ;
- d) organ koji obavlja javnu funkciju a imenovan je ili ustanovljen u skladu sa zakonom;
- e) bilo koji drugi upravni organ;
- f) pravno lice koje je u vlasništvu ili koje kontrolira javni organ.

3. "kontrola" znači ili raspolaganje informacijama ili kontrola pristupa informacijama.

4. "lična informacija" je svaka informacija koja se odnosi na fizičko lice koje se može direktno ili indirektno identificirati činjenicama kao što su, ali nije ograničeno na identifikacijski broj ili fizički, mentalni, ekonomski, etnički, vjerski, kulturni ili socijalni identitet tog lica.

5. "nadležni javni organ" je javni organ koji ima kontrolu nad traženom informacijom, a to je javni organ koji je sačinio informaciju ili za koga je sačinjena informacija. Ako se javni organ koji je sačinio informaciju ili za koga je sačinjena informacija ne može utvrditi, onda je nadležan onaj javni organ čija je funkcija najbliža traženoj informaciji.

ODJELJAK II PRISTUP INFORMACIJAMA

Član 4. Pravo pristupa

Svako fizičko i pravno lice ima pravo pristupa informacijama koje su pod kontrolom javnog organa, a svaki javni organ ima odgovarajuću obavezu da objavi takve informacije. Ovo pravo pristupa podliježe samo formalnim radnjama i ograničenjima kako je utvrđeno u ovom zakonu.

Član 5. Utvrđivanje izuzetka

1. Na osnovu ispitivanja svakog pojedinačnog slučaja, izuzetak od objavljivanja tražene informacije utvrđuje se samo u slučajevima kad nadležni javni organ:

- a) utvrdi izuzetak u smislu čl. 6., 7. ili 8. za cijelu informaciju ili dio informacije; i
- b) odredi, nakon obavljenog ispitivanja javnog interesa u smislu člana 9., da objavljivanje informacije nije od javnog interesa.

Član 6. Izuzeci u vezi sa funkcijama javnih organa

1. Nadležni javni organ može utvrditi izuzetak, u slučajevima kada se otkrivanjem informacije osnovano može očekivati izazivanje značajne štete po legitimne ciljeve sljedećih kategorija u Bosni i Hercegovini:

- a) vanjska politika, interesi odbrane i sigurnosti, kao i zaštita javne sigurnosti;

b) interesi monetarne politike;

c) sprečavanje kriminala i svako otkrivanje kriminala; i

d) zaštita procesa donošenja odluke od strane javnog organa u davanju mišljenja, savjeta ili preporuka od strane javnog organa, zaposlene osobe u javnom organu, ili svake osobe koja vrši aktivnosti za ili u ime javnog organa, a ne obuhvata činjenične, statističke, naučne ili tehničke informacije.

Član 7. Izuzetak u vezi s povjerljivim komercijalnim informacijama

Kada nadležni javni organ opravdano utvrdi da zahtjev za pristup informacijama uključuje povjerljive komercijalne interese treće strane, nadležni javni organ će dopisom po hitnom postupku obavijestiti treću stranu o pojedinostima zahtjeva. U dopisu se informira treća strana o neposrednom objavljivanju informacija, ukoliko treća strana, u roku od 15 dana od prijema tog dopisa, ne odgovori u pisanoj formi da takve informacije smatra povjerljivim i navede razloge za štetu koja bi proistekla iz objavljivanja informacija. Nakon prijema takvog odgovora, nadležni javni organ će utvrditi izuzetak.

Član 8. Izuzetak kod zaštite privatnosti

Nadležni javni organ će utvrditi izuzetak kada opravdano utvrdi da tražene informacije uključuju lične interese koje se odnose na privatnost trećeg lica.

Član 9. Ispitivanje javnog interesa

1. Nadležni javni organ će objaviti traženu informaciju, bez obzira na utvrđeni izuzetak u smislu čl. 6., 7. ili 8., ako je to opravdano javnim interesom, i uzeti u obzir svaku korist i svaku štetu koji mogu proisteći iz toga.

2. U donošenju odluke da li je objavljivanje informacija opravdano javnim interesom, nadležni javni organ će razmotriti okolnosti kao što su, ali nisu ograničene na, svako nepoštivanje zakonske obaveze, postojanje bilo kakvog prijestupa, sudsku pogrešku, zloupotrebu vlasti ili nemar u obavljanju službene dužnosti, neovlašteno korištenje javnih fondova, ili opasnost po zdravlje ili sigurnost pojedinca, javnosti ili okoline.

3. Ako je utvrđeno da je objavljivanje traženih informacija, koje je nadležni javni organ utvrdio kao izuzetak u smislu čl. 7. ili 8., u javnom interesu, nadležni javni organ će dopisom obavijestiti treću stranu da će informacije biti objavljene po isteku roka od 15 dana od dana prijema tog dopisa. Treća strana će biti obaviještena dopisom o pravu žalbe, nadležnom organu kome žalba treba biti podnesena, uz neophodne informacije u vezi sa obraćanjem takvom organu, kao i krajnji rok i troškove za podnošenje žalbe. Treća strana će također dopisom biti obaviještena o pravu obraćanja ombudsmenu, a ovaj dopis će sadržavati sve neophodne informacije za obraćanje ovom uredu.

Član 10. Razdvajanje informacija na dijelove

Ako je dio traženih informacija utvrđen kao izuzetak, nadležni javni organ će izdvojiti takav dio i objaviti ostatak informacija, osim ako usljed ovog razdvajanja informacije nisu postale nerazumljive.

ODJELJAK III POSTUPAK PRISTUPA INFORMACIJAMA

Član 11. Podnošenje zahtjeva

1. Zahtjevi za pristup informacijama se podnose onom javnom organu za koji podnosilac zahtjeva smatra da ima nadležnost.

2. Zahtjev za pristup informaciji mora:

a) biti u pisanoj formi, napisan na jednom od zvaničnih jezika Bosne i Hercegovine;

b) sadržavati dovoljno podataka o prirodi i/ili sadržaju informacija, kako bi se omogućilo da javni organ provede redovne aktivnosti u cilju pronalaženja zahtijevanih informacija; i

c) uključiti ime podnosioca zahtjeva, kao i adresu podnosioca zahtjeva.

3. Zahtjev za pristup ličnoj informaciji mora, pored ispunjavanja uvjeta iz stava 2., biti sačinjen samo od strane fizičkog lica na kojeg se isti odnosi, ili od strane zakonskog zastupnika podnosioca zahtjeva ili od lica kojeg je podnosilac zahtjeva ovlastio u pisanoj formi za pristup informaciji. Ako je zahtjev sačinjen od strane lica na koje se odnosi, ovo lice će potpisati zahtjev i pokazati svoj zakonom utvrđen lični dokument sa fotografijom. Ako je zahtjev sačinjen od strane zakonskog zastupnika podnosioca zahtjeva ili lica koje je ovlašteno za pristup informaciji, to lice će potpisati zahtjev, pokazati svoj zakonom utvrđen lični dokument sa fotografijom, dokaz o zakonskom zastupanju ili punomoć, kao i kopiju zakonom utvrđenog ličnog dokumenta podnosioca zahtjeva.

4. Javni organ neće ispitivati niti zahtijevati razloge opravdanosti zahtjeva.

Član 12. Nemogućnost postupanja u skladu sa zahtjevom

1. Ako javni organ nije u mogućnosti da udovolji zahtjevu zbog nedostatka formalnih uvjeta koji su predviđeni st. 2. i 3. člana 11. on će, što je prije moguće, ali najkasnije osam dana od dana prijema zahtjeva, pismeno obavijestiti podnosioca zahtjeva kada je takvo obavješćavanje moguće, da zahtjev ne može biti obrađen iz navedenog razloga. Ovaj dopis će obavijestiti podnosioca o mogućnosti podnošenja žalbe određenom organu kome žalba treba biti upućena, uključujući neophodne podatke za kontaktiranje takvog organa, kao i troškove podnošenja žalbe. Dopisom će također podnosilac zahtjeva biti obaviješten o pravu obraćanja ombudsmenu, a sadržavat će i sve neophodne informacije za kontaktiranje.

2. Za zahtjeve koji nisu u skladu sa članom 11.2.b) obavijest iz stava 1. će također sadržavati sva specifična pitanja koja mogu razjasniti zahtjev, kao i kopiju Vodiča, u smislu člana 20.a).

3. Dopisom predviđenim ovim članom podnosilac zahtjeva će biti obaviješten da će se preinačeni zahtjev tretirati kao novi zahtjev.

Član 13. Određivanje nadležnog javnog organa

1. Ako javni organ koji primi zahtjev nije nadležni javni organ, on će, što je prije moguće, ali najkasnije osam dana od dana prijema zahtjeva, proslijediti zahtjev nadležnom javnom organu i dopisom o tome obavijestiti podnosioca zahtjeva. Zahtjev se ne prosljeđuje ako se u navedenom vremenskom periodu utvrdi da je tražena informacija pod kontrolom javnog organa koji je primio zahtjev, a nadležni javni organ, nakon što je obaviješten o pojedinostima ovog zahtjeva, nema prigovora da javni organ koji je primio zahtjev obradi takav zahtjev. Javni organ koji je primio zahtjev smatra se nadležnim javnim organom i obrađuje zahtjev u smislu člana 14.

2. Ako se ne može utvrditi sjedište nadležnog javnog organa, a u slučaju kada javni organ koji primi zahtjev ima kontrolu nad traženom informacijom, javni organ koji je primio zahtjev smatra se nadležnim javnim organom. Ako se ne može utvrditi sjedište nadležnog javnog organa, a u slučaju kada javni organ koji je primio zahtjev nema kontrolu nad traženom informacijom, javni organ koji je primio zahtjev će u vremenskom periodu utvrđenom u stavu 1. dopisom obavijestiti podnosioca zahtjeva da zahtjev ne može biti obrađen iz ovog razloga.

Član 14. Postupanje nadležnog javnog organa po prijemu zahtjeva

1. Po prijemu zahtjeva za pristup informaciji nadležni javni organ poduzima sve potrebne mjere da prikupi zahtijevane informacije, i razmotri sve činjenice i okolnosti koje su značajne za obradu zahtjeva.

2. Ako se odobri pristup informaciji, bilo djelimičnoj ili cijeloj, nadležni javni organ dopisom o tome obavještava podnosioca zahtjeva. Dopisom se:

a) obavještava podnosilac zahtjeva o mogućnosti ličnog pristupa informacijama u prostorijama nadležnog javnog organa; i/ili

b) obavještava podnosilac zahtjeva o mogućnosti umnožavanja, troškovima umnožavanja, te da se umnožavanje podnosiocu zahtjeva osigurava nakon izvršene uplate. Kada je umnožavanje informacije veoma složeno ili dugotrajno, umnožavanje se osigurava podnosiocu zahtjeva u vrijeme koje je prihvatljivo i za podnosioca zahtjeva i za nadležni javni organ; ili

c) prilaže kopija tražene informacije kada se ista osigurava besplatno, u smislu člana 16.

3. Ako se odbije pristup informaciji, bilo djelimičnoj ili cijeloj, nadležni javni organ dopisom o tome obavještava podnosioca zahtjeva. Dopis:

a) sadrži zakonski osnov za status izuzeća informacije, uz navode članova ovog zakona na koje se poziva, kao i sva materijalna pitanja koja su važna za odluku, što uključuje i uzimanje u obzir faktora javnoga interesa; i

b) obavještava podnosioca zahtjeva o pravu podnošenja žalbe određenom organu, a što uključuje neophodne podatke za kontaktiranje takvog organa, krajnji rok za podnošenje žalbe, kao i troškove podnošenja žalbe. Ovo obavještenje upućuje podnosioca zahtjeva na pravo da se obrati ombudsmenu i sadrži neophodne podatke za kontaktiranje s ovim uredom.

4. Dopisi predviđeni st. 2. i 3. bit će upućeni što je prije moguće, a najkasnije 15 dana od dana prijema zahtjeva. Za zahtjeve koji se obrađuju u smislu člana 7. i/ili člana 9. 3. ovaj rok od 15 dana se produžava za vremenski period utvrđen u tim članovima. Podnosilac zahtjeva će dopisom, a po hitnom postupku, biti obaviješten o produžetku roka, kao i o razlozima tog produženja.

Član 15. Jezik na kojem su informacije dostupne

1. Pristup informaciji će biti obezbjeđen na jednom od zvaničnih jezika u Bosni i Hercegovini; kao i na originalnom jeziku koji je različit od jednog od zvaničnih jezika u Bosni i Hercegovini, ako je to moguće i razumno učiniti.

2. Nadležni javni organ nije dužan da prevodi zahtijevanu informaciju sa jednog na drugi službeni jezik u Bosni i Hercegovini.

Član 16. Troškovi umnožavanja

Nadležni javni organ ne naplaćuje naknade ili takse za podnošenje zahtjeva ili za pisane obavijesti u smislu ovog zakona. Cijene se određuju samo za usluge umnožavanja, a utvrđuje ih Vijeće ministara u svojoj odluci koja se donese u smislu ovog zakona. Za standardnu veličinu fotokopija, prvih 10 stranica se ne naplaćuje.

ODJELJAK IV LIČNE INFORMACIJE

Član 17. Pravo na izmjenu i/ili davanje komentara na lične informacije

1. Svako lice ima pravo osigurati da njegove lične informacije koje su pod kontrolom javnog organa budu tačne ili, u odnosu na svrhu prikupljanja ili korištenja informacija, da budu aktuelne, kompletne, relevantne za zakonsku namjenu zbog koje su pohranjene, te da na bilo koji drugi način nisu pogrešne.

2. Nakon odobravanja pristupa ličnim informacijama, podnosilac zahtjeva može postupiti u smislu stava 1., tako što podnosi:

a) zahtjev za izmjenu. Zahtjev za izmjenu može se odbaciti samo ako nadležni javni organ opravdano utvrdi da informacije na koje se zahtjev odnosi ispunjavaju uvjete iz stava 1. Ako je zahtjev odbačen, nadležni javni organ dopisom o tome obavještava podnosioca zahtjeva, a ovaj dopis mora ispunjavati uvjete utvrđene u članu 14. 3. b) ovog zakona; i/ili

b) komentar koji se dodaje na lične informacije. Komentar mora potpisati podnosilac zahtjeva, te se mora odnositi na informacije na koje se dodaje. Nadležni javni organ što je moguće prije, ali

najkasnije 15 dana od dana prijema komentara dopisom obavještava podnosioca zahtjeva da je takav komentar dodan informacijama.

ODJELJAK V ODGOVORNOSTI JAVNIH ORGANA

Član 18. Dužnost pomaganja

Javni organ poduzima sve potrebne mjere pomoći svakom fizičkom ili pravnom licu koje traži da ostvari bilo koje pravo u smislu ovog zakona.

Član 19. Službenik za informiranje

Svaki javni organ imenuje službenika za informiranje koji obrađuje zahtjeve sačinjene u skladu s ovim zakonom. Nakon imenovanja službenika za informiranje, njegovo ime i podaci za kontaktiranje dostavljaju se ombudsmenu.

Član 20. Obaveza dostavljanja

1. Svaki javni organ dostavlja:

a) Vodič kojim se svakom licu omogućava pristup informacijama pod kontrolom javnog organa uključujući, ali nije ograničeno na, informacije potrebne za obraćanje javnom organu i njegovom službeniku za informiranje, bitne elemente postupka podnošenja zahtjeva, zajedno sa uzorkom zahtjeva u pisanoj formi, informacije o kategorijama izuzetaka, postupku pristupa informacijama, troškovima umnožavanja, pristupu pravnom lijeku, i svim bitnim rokovima. Vodič također upućuje na indeks registar, kako je utvrđeno u stavu 1.b), kao i na način pristupa registru. Vodič se dostavlja ombudsmenu, svakoj javnoj i pravnoj biblioteci u Bosni i Hercegovini i, kada je moguće putem interneta, a dostupan je na zahtjev. Ovaj vodič je besplatan.

b) Indeks registar vrsta informacija koje su pod kontrolom javnog organa, oblik u kojem su informacije na raspolaganju, kao i podatke o tome gdje se može pristupiti tim informacijama. Ovaj indeks registar se stavlja na raspolaganje u smislu obaveze o dostavljanju, kako je utvrđeno u stavu 1.a).

c) Statističke podatke, po tromjesečnom prikazu, koji se odnose, ali nisu ograničene na broj primljenih zahtjeva, vrstu traženih informacija, utvrđene izuzetke, kao i odluke koje se donesu u toku postupka, te konačne odluke. Ovi statistički podaci se dostavljaju Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i ombudsmenu, a dostupne su na zahtjev.

d) Izvještaj, najmanje godišnji, u kojem se detaljno navode funkcije, politika, poslovi i organizacijska struktura i finansijski poslovi javnog organa, što uključuje, ali nije ograničeno na njegov predloženi budžet i godišnji finansijski izvještaj koji sadrži detalje o ostvarenim prihodima i rashodima u prethodnoj godini. Ovaj izvještaj se podnosi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i dostupan je na zahtjev.

ODJELJAK VI OMBUDSMEN

Član 21. Ombudsmen

Ombudsmen za Bosnu i Hercegovinu obavljat će svoje funkcije u smislu ovog zakona, a u skladu sa njegovim mandatom i odgovornostima, kako je utvrđeno članom II. 1. Ustava Bosne i Hercegovine i Aneksom 6. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, kao i u skladu sa svim kasnije donesenim propisima koji reguliraju njegovu nadležnost i odgovornosti.

Član 22. Aktivnosti ombudsmena

1. U obavljanju funkcija u smislu ovog zakona, ombudsmen za Bosnu i Hercegovinu može inter alia razmatrati:

- a) sačinjavanje i dostavljanje informacija, kao što su vodiči i opće preporuke koje se odnose na provođenje i primjenu ovog zakona;
- b) uključivanje u godišnji izvještaj posebnog dijela koji se odnosi na njegove aktivnosti u smislu ovog zakona; i
- c) predlaganje uputstava o primjeni ovog zakona svim nadležnim ministarstvima unutar Bosne i Hercegovine, u saradnji sa institucijama ombudsmena u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republike Srpske.

ODJELJAK VII ZAVRŠNE ODREDBE

Član 23. Pravo na žalbu

1. Svaki podnosilac zahtjeva ima pravo podnijeti žalbu u upravnom postupku na svaku odluku donesenu u smislu ovog zakona rukovodiocu javnog organa koji je donio odluku. U razmatranju takve žalbe, rukovodilac javnog organa primjenjuje opća zajednička načela iz zakona koji reguliraju oblast uprave, a navedeni su u članu 26. 1.

2. Nijednom se odredbom ovoga zakona ne onemogućuje pravo fizičkog ili pravnoga lica da se žali u upravnom postupku ili osigura razmatranje od strane suda.

Član 24. Saradnja

Svaki javni organ u Bosni i Hercegovini dužan je pružiti pomoć javnim organima u entitetima kada primjena odgovarajućih zakona o pristupu informacijama zahtijeva njihovu saradnju.

Član 25. Odgovornost za primjenu Zakona

1. Vijeće ministara poduzima sve odgovarajuće mjere, uključujući, ali bez ograničenja na donošenje odluka, radi osiguranja propisnog i efikasnog provođenja ovog zakona.

2. Vijeće ministara će, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti Odluku kojom se reguliraju troškovi umnožavanja u smislu člana 16., te potpisati zajednički dogovor sa vladama entiteta u cilju primjene člana 24.

Član 26. Ovaj zakon u odnosu na druge zakone

1. U cilju ovog zakona, opća zajednička načela zakona koji reguliraju oblast uprave, kao što su Zakoni o upravi i Zakoni o upravnim postupcima Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske primjenjuju se sve dok ista pitanja nisu regulirana ovim zakonom.

2. Ovim se zakonom ne umanjuju prava i obaveze lica koje se odnose na pristup informacijama, kako je regulirano Zakonima o sudskom postupku, uključujući dokazni postupak, u skladu sa zakonima koji se odnose na profesionalne povlastice utvrđene zakonom, ili u skladu sa Zakonima o administrativnim taksama, uključujući takse za pribavljanje originalne dokumentacije, a izuzimajući takse za podnošenje zahtjeva ili donošenja odluke.

3. Svako kršenje ovog zakona podliježe sankcijama u skladu sa Krivičnim zakonima, Zakonima o prekršajima i Zakonima iz oblasti uprave, i u skladu sa drugim zakonima koji su važeći na teritoriju Bosne i Hercegovine.

4. Zakonski akti koji se usvoje nakon ovog zakona, a čija svrha nije izmjena ovog zakona, neće ograničiti prava i obaveze koje su utvrđene ovim zakonom.

Član 27. Prijelazne odredbe

1. U toku prva tri mjeseca nakon stupanja na snagu ovog zakona, javni organ može zahtijevati produženje rokova predviđenih u čl.12. i 14.4. za 15 dana. Ako je takvo produženje zahtijevano, javni organ koji traži produženje o tome dopisom obavještava podnosioca zahtjeva i zainteresirane strane u okviru prvobitno određenih rokova.

2. Svaki javni organ u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona dužan je da primijeni član 20.a) i b).

Član 28. Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana nakon objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

PS BIH broj 57/00 23. oktobra. 2000.godine Sarajevo

Predsjedavajući Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH mr.Vladimir Šoljić, s. r.

Predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH dr.Halid Genjac, s. r.